

Ανεκτίμητη η αξία των μελισσών στη σύγχρονη γεωργία

Η επικοινωνία των καλλιεργούμενων φυτών είναι ο σημαντικότερος συντελεστής της φυτικής παραγωγής και οι μέλισσες αποτελούν τον επικοινωνιστή με τη μεγαλύτερη οικονομική αξία, σε παγκόσμια κλίμακα. Οι καλλιεργητές εξαρτώνται από τις μέλισσες για τη διασφάλιση της παραγωγής τους και είναι συμφέρον τους να τις προστατεύουν ενημερώνοντας τους μελισσοκόμους όταν πρόκειται να ψεκάσουν. Επιπλέον, με την τοποθέτηση κυψελών με μέλισσες στην καλλιέργεια, κατά την ανθοφορία, όπως αναλύεται στο άρθρο, μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την παραγωγή τους.

Εισαγωγή

Η επικοινωνία των καλλιεργούμενων φυτών είναι ο σημαντικότερος συντελεστής γεωργικής παραγωγής σε παγκόσμια κλίμακα, με συνεισφορά που ξεπερνά κατά πολύ όλους τους υπόλοιπους παραγωγικούς συντελεστές. Η Ευρωπαϊκή μέλισσα (*Apis mellifera* L.) είναι ο μεγαλύτερης οικονομικής αξίας επικοινωνιστής των καλλιεργειών παγκοσμίως (3)*. Η παγκόσμια οικονομική αξία που επιτυγχάνεται από την επικοινωνία, εκτιμάται ότι κυμαίνεται μεταξύ 235 και 577 δισεκατομμυρίων δολαρίων σε ετήσια βάση. Επιπρόσθετα, χάρη στους επικοινωνιστές, διατηρείται η άγρια φυτική βλάστηση των φυσικών βοσκοτόπων η οποία αποτελεί πολύτιμη διατροφική πηγή όλων των εκτρεφόμενων ζώων βοηθώντας τα να προσαρμοστούν σε ένα όλο και πιο μεταβαλλόμενο κλίμα (6).

Σε πολλές χώρες, όπως στις Η.Π.Α., οι καλλιεργητές πληρώνουν τους επαγγελματίες μελισσοκόμους για να μεταφέρουν τις κυψέλες τους στις καλλιέργειες, με σκοπό την επικοινωνία. Οι υπηρεσίες επικοινωνίας υποστηρίζουν την παραγωγή 90-130 καλλιεργειών, η συγκομιδή των οποίων, άμεσα και έμμεσα, αντιπροσωπεύει μέχρι το ένα τρίτο της διατροφής των Η.Π.Α. Τα ακαθάριστα έσοδα των υπηρεσιών επικοινωνίας ανήλθαν σε 655,6 εκατομμύρια δολάρια το έτος 2012 (14). Το κόστος ενοικίασης κυψελών στην καλλιέργεια της αμυγδαλιάς κυμάνθηκε από 165 μέχρι 167 δολάρια ανά κυψέλη το έτος 2016 (15). Συνεκτιμώντας τις υπηρεσίες επικοινωνίας και την παραγωγή μελιού, η αξία των μελισσών υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε 15 δισεκατομμύρια δολάρια στις Η.Π.Α και σε 19 δισεκατομμύρια δολάρια στην Ευρωπαϊκή Ένωση (5). Συνολικά, οι επικοινωνιστές συνεισφέρουν 22 δις ευρώ στην ευρωπαϊκή γεωργία κάθε χρόνο.

Με τον όρο επικοινωνία περιγράφεται η μεταφορά της γύρης από τους ανθήρες των σπημόνων (αρσενικά μέρη του άνθους) στο στίγμα του υπέρου (θηλυκό μέρος του άνθους) με διάφορα μέσα όπως είναι ο άνεμος ή και τα έντομα. Τα εντομόφιλα είδη φυτών φέρουν άνθη, τα οποία με κατάλληλες προσαρμογές στην κατασκευή τους προσελκύουν τους άγριους επικοινωνιστές και τις ημέρες μέλισσες. Η γύρη των εντομόφιλων φυτών είναι γενικά βαριά, κολλώδης και κατάλληλη να προσκολληθεί πάνω στις τρίχες των εντόμων (Εικ. 3). Η

Συμεών Μαρνασίδης¹, Ευσταθία Βερικούκη², Αικατερίνη Καλαϊτζίδου¹, Κων/νος Καζαντζής³ & Παναγιώτης Ξαφάκος⁴

¹ Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε Πέλλας (marnasidis@pella.gr)

² 1ο ΕΠΑΛ Έδεσσας, Τομέας Γεωπονίας και Τροφίμων

³ ΕΛ.Γ.Ο. «ΔΗΜΗΤΡΑ», Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας

⁴ Εθνικής Αντιστάσεως 71, Σκύδρα Πέλλας

μεταφορά της γύρης από άνθος σε άνθος οφείλεται στο ότι οι μέλισσες, στην προσπάθεια τους να συλλέξουν γύρη και νέκταρ από τα άνθη, έρχονται σε επαφή με χιλιάδες γυρεόκοκκους, πολλοί από τους οποίους προσκολλώνται στο σώμα τους και μεταφέρονται στο επόμενο άνθος (18, 19). Αυτόσπειρες ποικιλίες είναι αυτές οι οποίες επικοινωνίζονται αποκλειστικά με γύρη που προέρχεται από άνθη διαφορετικών ποικιλιών, του ίδιου είδους, και ο ρόλος των μελισσών για την επικοινωνία τέτοιων ποικιλιών είναι συνήθως ακόμα μεγαλύτερος.

Η έρευνα και η σύγχρονη μελισσοκομική πρακτική έχουν καταδείξει τη σημασία των μελισσοβοσκών, ιδιαίτερα λόγω της πολλής και ποιοτικής γύρης που παρέχουν στις μέλισσες, ως πολύ σημαντικό παράγοντα ενίσχυσης της επιβίωσης των μελισσών απέναντι σε ασθένειες όπως είναι ο ιώσις που προκαλούνται από παράγοντες που εξασθενίζουν το ανοσοποιητικό τους σύστημα (3).

Οι ελληνικές καλλιέργειες χρειάζονται τις μέλισσες

Στην Ελλάδα όπως είναι γνωστό, το κυριότερο σύστημα άσκησης της επαγγελματικής μελισσοκομίας, είναι το νομαδικό. Οι οικονομικές ενισχύσεις των δράσεων 3.1 “Εξοπλισμός

* Το άρθρο συνοδεύεται από κατάλογο βιβλιογραφικών πηγών (αριθμοί σε παρένθεση), τον οποίο οι ενδιαφερόμενοι θα βρουν στη διεύθυνση bibliography.agrotypos.gr επιλέγοντας έτος 2019, τεύχος 02.

Είναι αμαρτία...

...να μην τρως
ένα Ζαγορίν την ημέρα!

Γιατί, τα μήλα Ζαγορίν είναι από τα καλύτερα μήλα στον κόσμο και είναι τα 100% ελληνικά μήλα με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης.

Γιατί, είναι πολύ πλούσια σε βιταμίνες και αντιοξειδωτικά που ενισχύουν την άμυνα του οργανισμού.

Μηλά-ει η γεύση!

www.zagorin.gr

Photo: S. Marnasidis

Εικόνα 1. Μέλισσα σε άνθος κερασιάς.

Photo: S. Marnasidis

Εικόνα 2. Μέλισσα σε ανθίδα ηλιάνθου.

για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων” και 3.2 “Οικονομική στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας” καλύπτουν ένα μικρό μέρος του κόστους των μετακινήσεων και της φθοράς των κυψέλων. Οι μελισσοκόμοι μεταφέρουν τις κυψέλες τους στις καλλιέργειες για να πετύχουν ανάπτυξη των μελισσοσμπνών και σε πολλές περιπτώσεις να παράγουν μέλι.

Για τη διαπίστωση αν πράγματι γίνεται επιτυχημένη επικοινωνία, οι μελισσοκόμοι μπορούν να καταμετρούν τον αριθμό των μελισσών που εισέρχονται με γύρη στην κυψέλη για 1-2 λεπτά, στην αρχή της ανθοφορίας και κατά τη διάρκειά της. Εάν οι μέλισσες περιορίζουν τις επισκέψεις τους στα άνθη για τα οποία τοποθετήθηκαν, πρέπει να προστεθούν και νέες κυψέλες ώστε να διασφαλίζεται το επιθυμητό αποτέλεσμα. Μία άλλη μέθοδος μέτρησης της αποτελεσματικότητας της επικοινωνίας είναι η θέαση μελισσών σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, στα επικονιαζόμενα άνθη. Για παράδειγμα, θέαση 2 μελισσών κατόπιν αναζήτησης 30 δευτερολέπτων σε ένα

Εικόνα 3. Μέλισσα σε άνθος μολόχας, διακρίνονται οι γυρεόκοκκοι που προσκολλώνται στο σώμα της.

Πως να διαπιστώσετε αν οι μέλισσες “δουλεύουν” καλά:

- ▶ Παρατηρώντας την κυψέλη για λίγα λεπτά (μπαίνουν μέλισσες με γύρη στις τρίχες τους;)
- ▶ Παρατηρώντας τα άνθη της καλλιέργειας για λίγο (γίνονται αρκετές επισκέψεις μελισσών ανά φυτό;)
- ▶ Αν οι επισκέψεις είναι περιορισμένες, ίσως πρέπει να αυξηθούν οι κυψέλες.

δέντρο ροδακινιάς, σημαίνει ικανοποιητική επικονίαση (1).

Οι ανάγκες των καλλιεργειών όσον αφορά το ποσοστό των ανθέων που πρέπει να γονιμοποιηθούν, για μια ικανοποιητική παραγωγή, ποικίλει ανάλογα με την καλλιέργεια και για ορισμένες είναι: ακτινίδια 90% των ανθέων, αμυγδαλιά 30-60% των ανθέων, αχλαδιά 3-5% των ανθέων, βερικοκιά 5-10% των ανθέων, δαμασκηνιά 15-30% των ανθέων, ελιά 1-5% των ανθέων, κερασιά – βυσοσινιά 25-60% των ανθέων, ροδακινιά και νεκταρινιά 15-25% των ανθέων, μηλιά 5% των ανθέων.

Τα οφέλη από τη χρήση των μελισσών στην επικονίαση των καλλιεργειών είναι:

- (α) αύξηση της καρπόδεσης και της παραγωγής, βελτίωση του μεγέθους και του σχήματος των καρπών σε φρούτα, κηπευτικά, φράουλες, βατόμουρα (blackberry), σμέουρα (raspberry), μύρτιλλα (blueberry), υβρίδια *Rubus* ή cane berries,
- (β) αύξηση του αριθμού των σπόρων και της περιεκτικότητάς τους σε λάδι, αύξηση της ποσότητας και βελτίωση της ποιότητας της παραγόμενης ίνας στο βαμβάκι,
- (γ) αύξηση του αριθμού και μεγέθους σπόρων, περιεκτικότητας σπόρων σε λάδι και της βλαστικότητας στον ηλιάνθο,
- (δ) αύξηση σποροπαραγωγής σε κηπευτικά (καρότο, σέλινο, κρεμμύδι, ραπανάκι) και σε ψυχανθή (τριφύλλι, μηδική).

Καινοτόμες λύσεις προστασίας των φυτών στην Βιολογική γεωργία

Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα να χρησιμοποιούνται με ασφαλή τρόπο. Να διαβάζετε πάντα την ετικέτα και τις πληροφορίες σχετικά με το προϊόν πριν από την χρήση.

ECO-TRAP RB

Εντομοκτόνος παγίδα που περιέχει την δραστική ουσία deltamethrin. Μαζική παγίδευση με προσέλκυση και θανάτωση του δάκου της ελιάς με ανάρτηση παγιδιών.

Ο τρόπος δράσης βασίζεται στην τεχνική "προσελκύσης και θανάτωσης" με ελκυστικό τροφή και φερομόνη. Η ανάρτηση της ECO-TRAP γίνεται πριν την εμβολοποίηση του πυρήνα στο μέσον περίπου της κόμης του δένδρου.

Προσοχή: Επιβλαβές σε περίπτωση κατάποσης. Προκαλεί ερεθισμό του δέρματος. Προκαλεί σοβαρό οφθαλμικό ερεθισμό. Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς, με μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Αριθμός Έγκρισης Κυκλοφορίας από το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ: 1500/30.10.2008

ACARIDOIL 13SL

potassium salts of fatty acids

Εντομοκτόνο-ακαρεοκτόνο για την καταπολέμηση του αλευρώδη σε τομάτα και αγγούρι. Συνιστάται επίσης για σφήδες, θρίπες, σκάρα, κοκκοειδή, βαμβυκάδα, ψύλλα, βρωμούσες και τζιτζικάκια, για τις καλλιέργειες που αναγράφονται στο φάσμα δράσης. Δρα δι' έσπαψης.

Προσοχή: Προκαλεί ερεθισμό του δέρματος. Προκαλεί σοβαρό οφθαλμικό ερεθισμό. Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς, με μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Αριθμός Άδειας Διάθεσης από το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ: 14534/24.09.2015

ΠΥΡΕΘΡΟ ΒΙΟΡΥΛ 5SC

Με δραστική φυσικά πύρεθρο

Εντομοκτόνο επαφής της ομάδας των φυσικών πύρεθρινών. Δρα στο νευρικό σύστημα των εντόμων, προκαλώντας αρχικά κατάρρευση και στην συνέχεια τον θάνατό τους. Κατάλληλο για την καταπολέμηση, αφίδων, αλευρώδη και θρίπα και για καλλωπιστικά φυτά εσωτερικού χώρου.

Προσοχή: Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς, με μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Αριθμός Άδειας Διάθεσης από το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ: 14536/05-10-2015

BACTOIL SC

Βιολογικό εντομοκτόνο στομάχου, με εκλεκτική δράση κατά προνυμφών λεπιδοπτερών. Δρα με κατάποση, μετά την οποία οι προνύμφες σταματούν να τρέφονται και πεθαίνουν σε μερικές μέρες.

Το BACTOIL δρα στις προνύμφες του σμυδιού, των φυλοδετών και των υπονομευτών, των φυλλοφάγων κομπών, της ανόραρας, της ευδεμίδας και της κοχυλιζίδας, του πυρηντοτρίτη, στην τούτα της τομάτας, των προνυμφών των λεπιδοπτερών σε κηπευτικά, στον καπνό, σε αραβόσιτο και βαμβάκι και σε δασικά δένδρα.

Αριθμός Έγκρισης Κυκλοφορίας από το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ: 1941/10.04.2002

HYDROIL

Προσκαλλπτικό λάδι. Γαλακτωματοποιητής από φυτικά έλαια

Παράγεται με ειδική επεξεργασία βρώσιμων σπορελαίων. Σχηματίζει ένα λεπτό φιλμ λαδιού στις φυτικές επιφάνειες καλύπτοντας τα ανοίγματα και τις πληγές των φυτικών επιφανειών.

Αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ψεκασμών. Κατάλληλο και για την Βιολογική Γεωργία.

Επί 70 χρόνια:

- εφαρμόζουμε νέες τεχνολογίες και συμβάλλουμε στην ανάπτυξη της γεωργίας!
- προτείνουμε λύσεις για μια ασφαλέστερη γεωργία!
- έχουμε κερδίσει την εμπιστοσύνη των πελατών μας, παρέχοντας σταθερά, ασφαλή και υψηλής ποιότητας προϊόντα!

ΒΙΟΡΥΛ Α.Ε.,
Χημική και Γεωργική Βιομηχανία, Επιστημονική Έρευνα
190 14 Αφίδνες, Τηλ.: 22950 45100, www.vioryl.gr

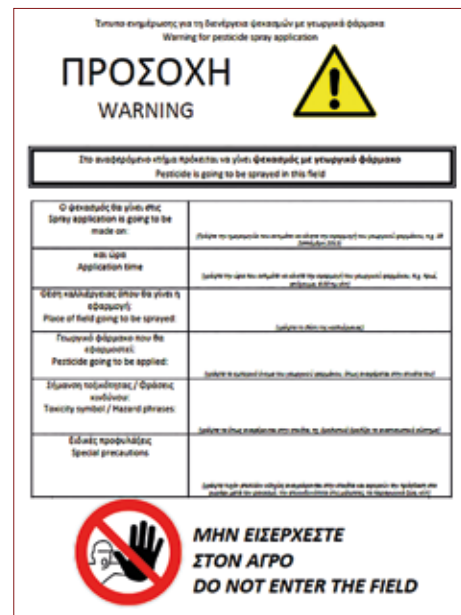
Στους Πίνακες 1 και 2 παρουσιάζονται δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με τον αριθμό κυψελών με μέλισσες που προτείνονται για τοποθέτηση, κατά την περίοδο της ανθοφορίας, σε διάφορες καλλιέργειες για παραγωγή καρπών ή για παραγωγή σπόρων, αντίστοιχα.

Πίνακας 1. Καλλιέργειες που χρειάζονται κυψέλες για αύξηση της καρπόδεσης, αύξηση της παραγωγής και βελτίωση της ποιότητας των καρπών.		
Καλλιέργεια	Αριθμός κυψελών	Πηγή
Αγγούρι	2-6 κυψέλες/8-10 στρ, 1 κυψέλη/50.000 φυτά, 1 μέλισσα/100 άνθη	4, 10, 12, 16
Ακτινιδιά	5-8 κυψέλες/10 στρ	4, 12
Αμυγδαλιά	5-10 κυψέλες/10 στρ	1, 8, 19
Αχλαδιά	5-8 κυψέλες/10 στρ	1, 4, 19
Βαμβάκι	1-10 κυψέλες/10 στρ	1,4
Βατόμουρα, Σμέουρα, Μύρτιλλα κ.ά.	1-10 κυψέλες/10 στρ	1, 16
Βερικοκιά	2-5 κυψέλες/10 στρ	1, 8, 19
Δαμασκηνιά	2-3 κυψέλες/10 στρ	4,8, 19
Εσπεριδοειδή	2-10 κυψέλες/10 στρ	4, 19
Ηλίανθος	4-5 κυψέλες/10 στρ	1, 4, 19
Καρπούζι	1-5 κυψέλες/στρ 1 μέλισσα/100 άνθη	1, 4, 16
Κερασιά - Βυσσινιά	1 κυψέλη/στρ	1, 4, 8 19
Κολοκύθι	2-3 κυψέλες/10 στρ	19
Κουκιά	2 κυψέλες/10 στρ	1
Μηλιά	2-4 κυψέλες/4 στρ	1, 4, 16, 19
Μελιτζάνα	1-3 κυψέλες/10 στρ	9
Πεπόνι	1-5 κυψέλες/4 στρ	19
Ροδακινιά - Νεκταρινιά	1 κυψέλη/4 στρ	1, 4, 8 19
Φράουλα	4-22 κυψέλες/10 στρ	1, 4, 19

Πίνακας 2. Καλλιέργειες που χρειάζονται κυψέλες για τη σποροπαραγωγή.		
Καλλιέργεια	Αριθμός κυψελών	Πηγή
Καρότο	7-10 κυψέλες/10 στρ	1, 8, 19
Κρεμμύδι	15-30 κυψέλες/10 στρ	1, 9
Μηδική	4-8 κυψέλες/4 στρ	19
Ραπανάκι	15-17 κυψέλες/10 στρ	9
Σέλινο	7-8 κυψέλες/10 στρ	9
Σπαράγγι	1-3 κυψέλες/10 στρ	9
Τριφύλλι	1-10 κυψέλες/4 στρ	4, 19

Φυτοπροστασία και μελισσοκομία

Η Ευρωπαϊκή εβδομάδα για τις μέλισσες και την επικοινωνία που ξεκίνησε το 2012, διοργανώνεται κάθε έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη συμμετοχή εκπροσώπων των ευρωπαϊκών και εθνικών θεσμών, ειδικών επιστημόνων στους

Εικόνα 4. Έντυπο προειδοποίησης για διενέργεια ψεκασμού, που πρέπει να αναρτάται σε κατάλληλα σημεία.

τομείς της γεωργίας και της μελισσοκομίας, μελισσοκόμων, αγροτών, διακινητών-τυποποιητών μελιού. Μεγάλη συζήτηση γίνεται το τελευταίο διάστημα για την προστασία των μελισσών από τον αφανισμό ο οποίος οφείλεται κυρίως στην εμφάνιση νέων εχθρών και ασθενειών, στις ανθρώπινες παρεμβάσεις και στην καταστροφή των οικοτόπων, στην τοξικότητα που προκαλούν πολλά από τα χρησιμοποιούμενα εντομοκτόνα και στην κλιματική αλλαγή.

Οι παραγωγοί γεωργικών προϊόντων πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι οι παραγωγές τους εξαρτώνται από τις μέλισσες, τις οποίες οφείλουν να προστατεύουν. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι χρήστες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων θα πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες χρήσης επιλέγοντας μάλιστα τα λιγότερο τοξικά προϊόντα για τις μέλισσες, σύμφωνα με όσα αναγράφονται στην ετικέτα, και να αποφεύγουν ψεκασμούς κατά την ανθοφορία. Οι ψεκασμοί θα πρέπει να είναι αυστηρά κατευθυνόμενοι στις καλλιέργειες, κατόπιν έγκαιρης προειδοποίησης των μελισσοκόμων. Η προειδοποίηση αυτή θα πρέπει να γίνεται με ανάρτηση ειδικού εντύπου σε κατάλληλα σημεία διερχόμενων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ο σκοπός της ενημέρωσης (17). Πρωτοβουλίες για την ενημέρωση γεωργών και μελισσοκόμων σχετικά με την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων και την προστασία των επικονιαστών, λαμβάνονται επίσης σε τοπικό επίπεδο με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης.

Με τη χρήση της τεχνολογίας, η επικοινωνία μεταξύ γεωργών και μελισσοκόμων βελτιώνεται σημαντικά. Παράδειγμα προς μίμηση αποτελεί η χρήση του κινητού τηλεφώνου για τη λήψη ειδοποίησης που αφορά τη μεταφορά μελισσιών κοντά σε καλλιέργεια ή την εφαρμογή ψεκασμού κοντά σε μέλισσα. Το μήνυμα το λαμβάνουν οι εγγεγραμμένοι Αυστραλοί γεωργοί και μελισσοκόμοι, μέσω ειδικής εφαρμογής (<http://beeaware.org.au/pollination/beeconnected/>). ■

AggroExpo 2019

Δυναμική ΕΞΕΛΙΞΗ

Το Επιμελητήριο Λασιθίου ανακοινώνει τη διεξαγωγή της 3ης Αγροτικής Έκθεσης Ιεράπετρας, AggroExpo 2019, η οποία θα πραγματοποιηθεί **09-12 Μαΐου 2019** στο χώρο του Μισεδάκειου Σταδίου του Δήμου Ιεράπετρας.

Οι τομείς της έκθεσης αφορούν: γεωργικά εφόδια, μηχανήματα και εξοπλισμό, αγροτικά προϊόντα και υπηρεσίες από επιχειρήσεις όλης της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η έκθεση υλοποιείται με την υποστήριξη του Ενιαίου Αγροτικού Συλλόγου Ιεράπετρας, του Επαγγελματοβιοτεχνικού Συλλόγου, του Εμπορικού Συλλόγου, της Ένωσης Ξενοδόχων Ιεράπετρας και Ανατολικής Κρήτης και πραγματοποιείται με την συνεργασία του Αγροτικού Κέντρου Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας Κρήτης.

Βασικός στόχος της AggroExpo 2019 αποτελεί η προβολή της τοπικής παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών εντός και εκτός Ελλάδος, η προβολή καινοτόμων μεθόδων παραγωγής και καλλιέργειας καθώς και η ενίσχυση της εξωστρέφειας των τοπικών και περιφερειακών επιχειρήσεων.

Στη φετινή έκθεση, όπως τόνισε ο πρόεδρος του επιμελητηρίου Λασιθίου κος Θωμάς Χαριτάκης, παρέχονται 75 εκθεσιακές θέσεις (έναντι 27 το 2016 και 48 το 2017) και αναμένεται η συμμετοχή άνω των 95 εκθετών. Χαρακτηριστικό δε, αποτελεί η συμμετοχή μεγάλων εταιριών που σχετίζονται με την αγροτική οικονομία και παραγωγή από όλη την Ελλάδα. Η έκθεση τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Σημειώνεται ότι πλέον η AggroExpo συγκαταλέγεται ανάμεσα στις τρεις καλύτερες αγροτικές εκθέσεις στην Ελλάδα από άπο-

ψη ικανοποίησης των εκθετών και των επισκεπτών (μετρήσεις μέσω ερωτηματολογίων), επισκεψιμότητας αλλά και οργανωτικών υπηρεσιών πριν και κατά την διάρκεια της έκθεσης. Αξιοσημείωτο είναι ότι αρωγοί σε αυτή την προσπάθεια είναι η Alpha Bank ως Χρυσός Χορηγός και οι εταιρείες Agris και Eurochem ως Αργυροί Χορηγοί.

Τέλος, αξιοσημείωτη είναι και η στήριξη του Περιφερειάρχη Κρήτης, ο οποίος δεσμεύτηκε για τη χρηματοδότηση της μόνιμης εγκατάστασης της Έκθεσης σε στεγασμένο χώρο. Ένα χώρο που μπορεί να φιλοξενήσει ακόμα περισσότερους εκθέτες και να υποδεχτεί ακόμα περισσότερο κόσμο, με σκοπό η AggroExpo να γίνει μια από τις σημαντικότερες και μεγαλύτερες αγροτικές εκθέσεις της Ελλάδας και των Βαλκανίων. Μια έκθεση που έγινε θεομώρσ στην πιο αγροτική περιοχή της Ελλάδας, συνεχίζει την επιτυχημένη της πορεία με πολλές προοπτικές εξέλιξης.

3η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΦΟΔΙΩΝ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ, ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ & ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ:

Πέμπτη 9 Μαΐου:	16.00 – 21.00
Παρασκευή 10 Μαΐου:	10.00 – 21.00
Σάββατο 11 Μαΐου:	10.00 – 21.00
Κυριακή 12 Μαΐου:	10.00 – 21.00

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο www.aggroexpoierapetra.gr
ή επικοινωνώντας με το επιμελητήριο Λασιθίου στο 28410 22231